

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **OSMPB, občanské sdružení**, se sídlem St. Duchcovská 404/75, Teplice, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Ústí nad Labem**, se sídlem Velká Hradební 61, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 4. 2011, č. j. 3732/11-0300-501095, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 11. 2011, č. j. 15 Af 38/2011 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud soud“), kterým nebylo žalobci přiznáno osvobození od soudních poplatků. Při posuzování žádosti vycházel krajský soud z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74 (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou přístupná na www.nssoud.cz). Dle závěrů rozšířeného senátu soud při posuzování podmínek pro osvobození od soudních poplatků zkoumá, zda právnická osoba má dostatečné prostředky. Pokud právnická osoba vědomě uspořádá svoji činnost tak, aby dlouhodobě setrvávala bez dostatečných finančních prostředků, ačkoliv jejich

vynakládání v souvislosti s vykonávanou činností je obvyklé a nezbytné, nelze takovou právnickou osobu zpravidla osvobodit od soudního poplatku ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Krajský soud dospěl k závěru, že v nyní posuzované věci jde o situaci zcela obdobnou věci posuzované ve shora uvedeném rozhodnutí. V odůvodnění napadeného usnesení krajský soud uvedl, že stěžovatel je občanským sdružením, které vyvíjí činnost, jejíž součástí je též uplatňování práv v soudním řízení. Tuto skutečnost dovodil soud nejen z tvrzení samotného stěžovatele, ale i z registrované změny stanov stěžovatele, neboť mezi jeho cíle činnosti patří i posilování veřejné kontroly orgánů státní správy České republiky. Jedním z prostředků kontroly orgánů státní správy je i soudní kontrola a s ní související vedení sporů. Jen u krajského soudu podal stěžovatel ke dni rozhodování 4 žaloby. Musí tedy počítat s existencí povinnosti platit soudní poplatky jako jiné fyzické a právnické osoby a tudíž i s nutností obstarat si za tímto účelem vhodným způsobem potřebné prostředky. Krajský soud neshledal důvodu, proč by stěžovatel měl část své činnosti konat za peníze z veřejných zdrojů. Jak vyplývá z čl. IV bod 5 d) změny stanov stěžovatele, může zdroje na svoji činnost získávat i z členských příspěvků schválených valnou hromadou. Žádost stěžovatele proto jako nedůvodnou dle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. zamítl.

Dle obsahu včas podané kasační stížnosti stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost napadeného usnesení ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a to nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Namítá, že krajský soud dospěl ke svému závěru na základě jediné indicie, a to zjištění, že stěžovatel vyvíjí svoji činnost od roku 2006. Tímto postupem se krajský soud dopustil v právním státě nepřípustné libovůle a zneužití volného uvážení, čímž porušil stěžovatelovo právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 Listiny.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k novému řízení.

Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožnil se závěrem krajského soudu, který považuje za odůvodněný. Upozorňuje na skutečnost, že stěžovatel není řádně zastoupen, což je v rozporu s ustanovením § 105 odst. 2 s. ř. s. Navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Soudní poplatek za tuto kasační stížnost nebyl zaplacen, avšak s přihlédnutím k charakteru napadeného usnesení nebrání nezaplacení soudního poplatku věcnému projednání kasační stížnosti. Opětovné trvání na uhrazení poplatku pro toto řízení by totiž znamenalo další řetězení téhož problému, který je předmětem původního řízení. Z logiky věci není trvání na úhradě poplatku smysluplné, bylo by v rozporu se zájmem na hospodárnosti a rychlosti celého řízení. Zároveň by vedlo k popření cíle stěžovatele sledovaného podáním žádosti a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti. V této problematice odkazuje zdejší soud na svou ustálenou judikaturu (např. rozsudek ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37). Osvobození od soudních poplatků i právo na bezplatné zastoupení se odvíjí od posouzení poměrů konkrétního žadatele.

Nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje i právo na bezplatné zastoupení (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Uvedené se proto přiměřeně vztahuje rovněž k podmínce právního zastoupení v řízení před zdejším soudem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Kasační soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Jedinou námitkou v nyní projednávané věci je námitka nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení pro nedostatek důvodů. Dle stěžovatele opřel krajský soud své zamítavé rozhodnutí pouze o skutečnost, že stěžovatel vyvíjí dlouhodobou činnost.

Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou natolik závažnou, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by to stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (ex officio). Je-li rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu kasačním soudem, což ostatně vyplývá již z lingvistické stránky věci, neboť nepřezkoumatelnost z podstaty věci vylučuje přezkum obsahu rozhodnutí.

V této souvislosti lze v krátkosti poznamenat, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí může nastat z důvodu jeho nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Při posouzení nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů vyšel Nejvyšší správní soud ze své ustálené judikatury (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75 (www.nssoud.cz), z níž vyplývá, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, přičemž se musí jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo tam, kde není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny. Nic takového však Nejvyšší správní soud v projednávané věci nezjistil.

Z usnesení krajského soudu je zcela zřejmé, že při posuzování splnění podmínek pro osvobození vycházel z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, zejména z usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74, publ. pod č. 2099/2010 Sb. NSS. Kasační soud se plně ztotožňuje se závěrem, dle kterého uvedené usnesení dopadá i na nyní projednávanou věc. Při hodnocení povahy činnosti stěžovatele vycházel krajský soud nejen z uvedeného usnesení, ale také z tvrzení samotného stěžovatele, z jím předložených stanov (zejména z registrované změny těchto stanov) jakož i ze skutečností známých soudu z jeho úřední činnosti. Krajský soud neměl žádné pochybnosti ani ohledně majetkových poměrů stěžovatele, ani ohledně doby či charakteru jeho činnosti, neboť z úřední činnosti samotného krajského soudu, jakož i z rozhodovací činnosti nejen krajského soudu, nýbrž i Nejvyššího správního soudu vztahující se ke stěžovateli, je známo, že cílem stěžovatele, jakožto občanského sdružení podle jeho stanov, je posilování veřejné kontroly orgánů státní správy, a to formou poskytování informací o nakládání s veřejnými prostředky. Ze stejných důvodů je zřejmé, že se nejedná o činnost nahodilou či jednorázovou, neboť stěžovatel tuto svoji aktivitu opakovaně a dlouhodobě

realizuje podáváním žalob ve správním soudnictví. Přímo ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem jsou stěžovatelem správní žaloby podávány od roku 2007.

Na základě výše uvedeného kasační soud dospěl k závěru, že krajský soud řádně a dostatečným způsobem napadené usnesení odůvodnil, námitku jeho nepřezkoumatelnosti proto shledal nedůvodnou. Závěr krajského soudu, dle kterého stěžovatel nesplňuje zákonné důvody pro osvobození od soudních poplatků, neboť si vědomě uspořádal svoji činnost tak, aby dlouhodobě setrval bez dostatečných finančních prostředků, ačkoliv placení soudních poplatků je v souvislosti s charakterem jeho činnosti tj. veřejnou kontrolou orgánů státní správy obvyklé, nebyl stěžovatelem účinně vyvrácen. Odůvodnění krajského soudu nevykazuje prvky jurisdikční libovůle a je plně přezkoumatelné.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proto jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá na jejich náhradu právo. Žalovanému nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady, a proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. února 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu